

Významně vyšší rozdíly mezi skóre z jednotlivých dovednostních oblastí lze zaznamenat v případě pohlaví žáka. Obecně se tvrdí, že dívky dosahují významně vyššího skóre v testech čtenářské gramotnosti než chlapci. Rozklad skóre ukazuje, že dívky dosahují významně vyššího skóre v oblasti práce s literárními texty, naopak výrazně zaostávají v případě práce s informačními texty. Řešením rozdílů mezi dívkami a chlapci ve čtenářské gramotnosti proto může být odlišný přístup ke každému z nich, u dívek podpora ve čtení informačních textů, u chlapců naopak podpora čtení textů literárních tak, aby došlo k vyrovnání jejich úrovní. Alternativním řešením může být naopak podpora dívek ve čtení literárních textů a u chlapců podpora čtení informačních textů tak, aby se podporovala přirozeně dominantní čtenářská dovednost.

Graf č. 46 ukazuje regresní modely za jednotlivé dovednostní oblasti v rámci předškolní výchovy. Podobně jako v případě základních zjištění, žáci s vyšším SES dosahují lepších výsledků v práci s informačními texty. Vyšší SES poskytuje žákům dovednosti k tomu, aby lépe pracovali s informačními texty, jiných čtenářských dovedností se to nicméně netýká. Pokles v jakékoli jiné dovednostní oblasti také není patrný.

Výrazný nárůst skóre v práci s informačními texty na úkor skóre v práci s literárními texty lze zaznamenat v případě předškolních dovedností. Žáci, kteří si již z předškolní výchovy nesou zakotvené dovednosti potřebné pro čtení, dosahují vyššího skóre v dovednosti práce s informačními texty než žáci, kteří si předškolní dovednosti z předškolního vzdělávání nenesou. Propad skóre lze pozorovat i v případě přímočarého přístupu, naopak nárůst v případě interpretace a posuzování. Opačný trend dat – zvyšování skóre v práci s literárními texty – lze pozorovat v případě čtení rodičů. Žáci, jejichž rodiče častěji čtou, pravděpodobněji častěji čtou literární než informační texty, což se pozitivně projevuje ve skóre žáků z testu čtenářské gramotnosti. Samotné rodinné klima nastavené na čtení nicméně nemusí být dostatečné pro rozvoj dovednosti interpretace a posuzování a dovednosti práce s informačními texty, na což je potřeba rozvoj jiných dovedností předškolní výchovy. Pro komplexní rozvoj žáka je proto nutné jak vhodně nastavené rodinné klima podporující čtení, tak rozvoj dovedností potřebných ke čtení.

Dílní doporučení pro rozvoj v rámci předškolních dovedností se váže k použití ICT nikoli ve škole, ale v rámci domácí přípravy. Pozitivním přínosem může být dostupnost domácího internetového připojení. Žáci, kteří mají doma internet, dosahují vyššího skóre z práce s informačními texty než žáci, kteří internet doma nemají. Podobně pozitivní může být vlastnictví PC nebo tabletu. Žáci, kteří mohou pracovat s PC nebo tabletem, dosahují vyššího skóre v interpretaci a posuzování než žáci, kteří PC ani tabletem nedisponují. Používání ICT v domácím prostředí přitom nezpůsobuje propad skóre v jiných dovednostních oblastech. Na zřetel je ovšem nutné brát vhodné využívání internetu, PC a tabletu, stejně tak jejich umírněné, ne přílišné užívání, jak odhalily analýzy v předchozích kapitolách.

Značné rozdíly mezi skóre žáků v jednotlivých dovednostních oblastech lze pozorovat opět na proměnné pohlaví. Zatímco dívky dosahují vyšší skóre v práci s literárními texty a oproti základním zjištěním také v interpretaci a posuzování, naopak zaostávají v oblasti práce s informačními texty, u chlapců lze předpokládat opačný průběh dat.

Existence odlišných dílních skóre v závislosti na aktivitě je patrná také v problematice domácích úkolů, přestože jakákoliv dopomoc při zpracování či kontrola domácích úkolů je spojena spíše s poklesem ve skóre, pohledem nejmenšího poklesu žáci, jejichž rodiče kontrolují, zda mají splněné domácí úkoly, dosahují lepšího skóre v práci s literárními texty. Žáci, jejichž rodiče kontrolují, zda mají úkol správně, dosahují lepšího skóre v oblasti interpretace a posuzování. A nakonec žáci, jimž rodiče přímo pomáhají při zpracování domácích úkolů, dosahují mírně vyššího skóre v oblasti práce s informačními texty. Rozdíly nicméně nejsou spolehlivě statisticky významné a příčinu je možné hledat mj. i v nastavení rodinného klimatu či ve vlivu SES, byť je v modelech kontrolován.